

(Fortsat fra 2. Side)

gerne førte han udenfor Muren, og skar dem over med Save og med Knive og Jerntærskelader eller kastede dem i Tegloven.

Det er interessant at se den Blanding af aggerig Interesse for den dræbte Konges Guld-krone og samtidig den fuldkomne sløve Ligegyldighed for de skingrende Hyl og Skrig af de stakkels Kvinder og Børn, som den fromme Mand lod save i Stykker, mase med Jerntærskelader og brændte levende op i Ovnene. De skulde udryddes som Oldenborrer!

Alt dette tilskammen viser, hvor svært Menneskeheden har haft ved at løfte sig op fra den dyriske Ligegyldighed over for andres Liv og Vel.

Hos Romerne og Grækerne begyndte Menneskesjelen at vaagne haade i Kunst og Filosofi, deres Billedhuggere begyndte at skildre Gallerne, d. v. s. Fjenderne, Barbarerne, med Beundring! Se f. Eks.: Den døende Galler i Ørstedsparken — ligesom Jesu Forkyndelse i Galilæa og Sokrates' Virksomhed i Athen, ligeledes var en ny Tids Tanke: Næsten! — Medmennesket!

Men trods alle Kirkeklokker og Røgelseskyer fik den kun en langsom Vækst. Endnu saa sent som hos den berømte svenske Kong Karl den Tolvte finder vi Assyrerkongernes Tankegang i fuld Livskraft som i et Brev, som den bibeltroende Karl, ca. 1705, skrev hjem til sin ligesaa fromme Søster:

»Der er ingen Glæde ved at slaaes med Russerne, thi de løber straks deres Vej. Havde Floden været tilfrossen, havde vi vist ikke slaaet en eneste af dem ihjel, men morsomt var det dog, da de kom over paa Broen og den gik i Stykker under dem. Det saa ud, som da Farao var i det røde Hav. Overalt stak Heste og Menneskehoveder, Arme og Ben op af Vandet, og vi fyrede efter dem ligesom efter Jænder.»

Det første alvorlige Livstegn paa en ny moderne Tankegang træffer vi hos den berømte projectske Konge Fr. d. II., Voltaire Elev, »Fritenkerkongen«, den første af Jordens Herskere, der taler en ny Tids Sprog. Det var under Syvaarskrigen (1756—63) at denne højbetegnede Fyrste havde faaet sin »store Dukkert«. Han havde drømt unge ergerlige Drømme om et samlet Projsen, om Krigerære, Sejre og personlig Navnkundighed. Kri-gen kom og Resten med, baade Navnkundigheden og Sejrene, men da Krigen var forbi, var Fr. d. II. blevet en gammel Mand og havde brudt med alle tidligere Tiders Krigsbejstring: Hvilke Menneskeofre, skrev han hjem til sin Søster, hvilket forfærdeligt Slagteri! Jeg kan kun tænke derpaa med Gysen.

Fr. d. II. var en Forløber for Nutidens Menneskehed.

Den moderne Krig har foruden sit gamle Kolvand af dræbte og saarede, tillige faaet et nyt Kolvand, nemlig af sindsyge Mennesker, Folk, hvis Sind overhovedet ikke længer har kunnet holde til Krigen. De kan ikke længere tage den med Abemenneskets Tanketomhed, med Assyrerkongernes Rovdyrkolighed, den fromme Kong Davids Smartness eller Karl den Tolvtes Sportshumor. De har glemt den gamle Kunst at se med kolde, ligegyldige Øjne paa deres Medmennesker.

Og dermed beviser Historiens blodige Kronike, at der trods alt er fuldbyrdet en Udvikling.

Blodige og bitre Erfaringer er faktisk endelig — langt om længe — ved at udvikle et nyt Menneskesind — det sociale! Harald Bergstedt.

Setepladyrkan.

I bløðunum hevur nú verið lýst, at Føroya búnaðarfelag biðir menn bjóða sær fram til at dyrka seteplir.

Hví henda lýsing er sett í bløðini skal her í fáum orðum greiðast frá:

Á hvørjum ári, serstakliga um várið, standa menn og hava ov lífla set, og sovev Føroya búnaðarfelag sum ymsir menn fáa árliga nógv brov um at útvega seteplir, og ta tíðina er sjáldan at fáa set heimaalda her, hvorsvegna má heitast á onnur stóð eftir seti. Ofta taka menn eisini ófált, teir taka hvat fyrri hond kann vera, antin av heimaald-um eplum ella av handilseplum frá útheiminum, uttan at ein hevur hylling á, hvat eplaslag hetta kann vera.

Sum ein sáar skal ein eisini heysta, og hann, ið ikki vandar sær um set, verður ofta illa royndur, tá at heystinum kemur. Í hvussi so er, má tað sigast at vera eitt spæl við ognun og arbeiði, tá maður setur niður eplir, sum hann einki veit um.

Nú hava vit eina góða royndarstóð, ið millum annað hevur roynt mong ymsk eplaslag. Av áralongum royndum har sæst, hvørji eplaslag ið geva mest her á landi av teimum, har eru roynd, og vit eiga allir at miða okkum eftir ti, hesar royndir læra. Royndirnar har siga frá, at eplaslagið »Up to date« er tað, ið gevur mest, og hartil eru hesi eplir góð.

Fyri at føroyskir veltumenn kunnu fáa hetta eplaslag til set, býrjaði Føroya búnaðarfelag í 1931 at fáa menn til at velja »Up to date« eplir og at geva seg undir at selja av hesum eplum til set. Tað árið hevði felagið 4 stíkar setepladyrkarar. 1932 tíngaði felagið aftur við nakrar av teimum somu monnum og aðrar menn, soleiðis at fílt 12 manns seinasta ár kundu lýst sum setepladyrkarar, ið hovdu set at selja. Tá at felag- ið seinasta ár hevði so nógvir menn at dyrka seteplir, var spurningurin eftir seteplum so nógvur, at allir setepladyrkarir- nir seldu ta set, teir høvdu at lata, so at siga heinan vegin sum upptikið var, og seinri hava nógvir menn vent sær til felagið um at fáa seteplir, men nú vóru eingi eftir.

Tað ið gagnar øllum teimum, ið dyrka eplir, best, er at hava óll síni seteplir liggjandi inni frá heystinum. Tann maður, ið ikki hugsar sær um seteplir um heystið, má ofta taka tað, hann kann fáa, um várið, og tá er ikki altíð gott at fáa góða set.

Føroya búnaðarfelag vil tí í ár royna at fáa fleiri menn at dyrka seteplir.

Treytirnar fyri teir, ið dyrka seteplir, eru stutt sagt hesar: Veltarin skal til setepladyrkan hava eplir, ið Føroya búnaðarfelag ella seteplanevnd tess góðkennir. Eplini skulu veltast í jorð, ið ikki hevur verið brúkt til eplir tey tvey næst undanfarnu árin.

Seteplanevndin sýnar eplaveituna og letur hana sirma við evni, ið nevndin ásetur.

Um heystið verður veltan sýnað, og verður hon góðkend, fær maðurin av tí at vita. Í oktober ásetur Føroya búnaðarfelag hægsta pris, sum takast skal fyri seteplir av teimum

góðkendu veltunum, og velti- mennir skulu fyrri tann pris lata eplir, ið eru skild til set.

Av teimum monnum, ið siga Føroya búnaðarfelag frá, at teir vilja dyrka seteplir undir felagsins eftirliti, tekur felagið sær loyvi til at kjósa teir, ið felagið heist vil hava, og verður í hesi kjósan at tensa eftir, hvær menn- inir búgva og hvussu teirra at- stóður eru til at gera eitt álít- andi arbeiði í hesu sak. Felagið kann enn taka menn afturat í øllum sýslum til at dyrka set, helst tó ár Suðuroya, Sandøya, Norðoya og Vága sýslu.

V. F. b.

M. Winther-Lützen.

„Búnaðartíðindi“.

Á aðalfundi í Føroya búnað- arfelag 10. februar varð viðtikið at felagið aftur í ár skal savna haldarar til eitt búnaðarblað. »Búnaðartíðindi« ið ætlast at vera útsent við 12 nummorum 8 síður hvørt nr. hvørt ár. Stóð blaðsins er ætlað at vera o. u. 26 x 21 cm.

Í 1931 varð roynt at fáa hal- darar til blaðið, men tá vóru so fáir ið tíngaðu blaðið fast, at felagið ikki kundi fara undir verkið.

Síðani tá er limatal Føroya búnaðarfelags vaksið, soleiðis at tað nú hevur væl 600 limir, meðan tað í 1931 ikki hevði meira enn væl 300 limir. Sam- tíðis er tað arbeiði Føroya bú- naðarfelag hevur úti millum manna vaxið heilt nógv. Nevnst kann soleiðis at tað nú eru 35 neytaalifelog, 4 rossafelog og 4 geitafelog og tann peningurin ið felagið hevur at virka við fyrri húsdjóraling og húsdjóraroht er vaxin frá 15000 kr. til 20.000 kr. árliga og tey mál ið felagið nú kann styðja er á sumu tíð blivin fleiri.

Frá 1932 hevur ríkisstjórnin lagt undir felagið at umsita 10.000 kr. árliga til studning til nýdyrkan og innlegg av dyrki- jorð og av hesum studningi søkja árliga fleiri hundra mans. Bygdabúnaðarfelag eru nú 25 við o. u. 600 limum og tal teirra er vaksandi.

Á aðalfundi felagsins vóru menn á einum máli um, at tað er neyðugt fyri øllum hesum starvi at hava eitt blað, sum kann bera boð millum stjórn felagsins ið nú hevur so mong mál um hendi og tey felag og teir menn, ið felagið stendur í samstarvi við, og er henda boð- beran at rokna sum eitt aðal- starv blaðsins.

Harumframt er ætlanin at blaðið til hvørja ársins tíð, tað kemur út skal umtala tey arbeiðir sum til tær ymsu árstíðirnar falla fyrri hjá øllum ið hava jorð og harvið jarðabrúkt til fullan ella lutaligan vinnuveg. Enn meira er tað ætlanin, at blaðið skal bera fram upplýsandi greinir um øll yms búnaðarvídurskifti og bera fram frásagn um all nýtt og gott, ið kemur fram landbúnaðinum til frama og hartil bera fram búnaðartíðindir og hendingar í landbúnaðinum smærri og stórri innanoyggja.

Nú eru fleiri góðir menn ið duga at brúka pennin og sam- tíðis eru lærdir búnaðarmenn, og nógvir góðir menn síla víða hvar ið vilja geva innanoyggja búnaðartíðindi til blaðið.

So er tað haldarar, vit heita á. Skulu vit gera nakað munalt fyri at fáa okkara jarðabrúkt aftur á fótur, mega vit hava eitt blað og tað kemur um, vit fáa 600 haldarar.

V. F. b.

M. Winther-Lützen.

Lýsingar

Udpantning.

Det bekendtgøres herved, at udestaaende Restancer af Kommuneskat og Vandafgift for 1930, 1931 og 1932 af Fogden er godkendt til Inddrivelse ved Udpantning, og at denne vil blive paabegyndt uden videre Varsel.

THORSHAVN BYRAAD, den 14. Februar 1933.

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL

COKES

BRÆNDE

TLF. 208.

Høvundar og útgevarar, feløg!

Hava tit okkurt, ið tit vilja prenta, hvørt tað so eru brævørk, navnamerki, reik- ingar, bókur ella bløð, stórri ella smærri skriftir á føroyskum ella donskum máli, eiga tit at frengast eftir okkara primum. Tað vil loysa seg afturat ti at tit fáa slik arbeiðir bæði væl gjørd og skjótt avgreidd. Annaðkvørt skrivi ellaringið til prentsmiðju B. Z. Jensens við Skrøtarsgøtu, Tórshavn, Telefon 143.

einstakur maður ella kvinna!

TAÐ SIGST

at eitt kilo av prentusvertu er í virði eins og eitt kilo av gulli, um hon verður nýtt til lýsingar og kunngeringar.

Men tað hóskar tíverri ikki altíð. Tað velst um hvar maður ella handilsfelag lýsa, og fyri at vera vísur í at prentunarsverta verður væl nýtt og at tað er lonandi at lýsa, eiga tygum at senda lýsingar til

„Føroya Social-Demokrat“.

Tann ið lýsir mikið, selur nógv.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag. Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen. Prentsmiðja B. Z. Jensens, Tórshavn.